

5. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text> (дата звернення: 10.06.2023).

6. Про затвердження переліку засобів, товарів (робіт, послуг), сума (вартість) благодійної допомоги для закупівлі або у вигляді яких не включається до оподаткованого доходу платників податку на доходи фізичних осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 р. № 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/112-2016-%D0%BF#Text> (дата звернення: 10.06.2023).

7. Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2016 р. № 112: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.06.2023 р. № 550. *Урядовий кур'єр*. 2023. № 111.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-60>

Волюйко О.М.

*старший викладач кафедри юридичної психології
Національної академії внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-3723-5415>*

КОМПЛЕКСНИЙ ТРЕНІНГ ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ, СПРЯМОВАНИЙ НА РОЗВИТОК ТА ОПТИМІЗАЦІЮ ЇХ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (ОПИС)

У період реформування Національної поліції України необхідність успішної реалізації професійної діяльності працівників поліції актуалізує проблему їх психологічної готовності до інновацій. Під час проектування комплексного тренінгу ми виходили із положення, що професійне вдосконалення поліцейських – це безперервний процес цілеспрямованого розвитку особистості в результаті здійснення професійної діяльності та особистої активності, спрямованої на освоєння і використання інноваційного правоохоронного досвіду з метою професійного зростання і самореалізації у професії. Готовність до інновацій, як різновид психологічної готовності, являє собою багатокомпонентний комплекс, що включає ініціативність, готовність до змін, особистісну та діяльнісну рефлексію, індивідуально – стильові особливості саморегуляції, здатність до самоуправління, реактивні та проактивні стратегії долаючої поведінки, психологічну ресурсність та можливості застосування цих характеристик в реальній професійній

діяльності, яка супроводжується постійним виникненням різноманітних стресових ситуацій, що виходять за межі традиційного службового досвіду. Часто екстремальні умови професійної діяльності працівників поліції висувають високі вимоги до їх стресостійкості та витримки в ситуаціях високого психічного напруження. Ефективність співпраці в умовах стресу, а також психологічний клімат в колективі значною мірою залежать від уміння працівників регулювати свою поведінку, контролювати настрій, стримувати почуття в залежності від вимог ситуації і оточення, тобто від розвитку емоційно-вольової саморегуляції.

Для досягнення зазначених цілей рекомендують використовувати структуровані вправи, рольові ігри, арт-терапію, методи візуалізації тощо. Задля підвищення ефективності психопрофілактичних та психокорекційних заходів науковці рекомендують використовувати форму тренінгу [1, 2]. У якості методів саморозвитку особистості поліцейських ми використовували такі, як самоаналіз, самозвіт, заснований на рефлексивних уміннях, що підвищують рівень усвідомленості як зовнішніх, так і внутрішніх умов діяльності.

Спираючись в процесі реалізації програми на принцип суб'єкта і суб'єктності, ми прагнули до встановлення суб'єктно суб'єктних відносин. Діалогічність взаємодії як форма співпраці, на нашу думку, має сприяти створенню позитивного емоційного фону, розвитку у поліцейських рефлексії, готовності до змін, навичок саморегуляції та самоуправління, ініціативності, реактивних та проактивних стратегій долаючої поведінки та психологічної ресурсності.

Повноцінне функціонування психологічної служби створює цілісну систему психологічного супроводу працівників поліції. Основні завдання психологічної служби полягають у проведенні якісної психологічної діагностики особистості поліцейського для подальшої розробки індивідуальних та групових програм психокорекції, створення умов для їх особистої зацікавленості у самовихованні та саморозвитку. Наступними завданнями є психопрофілактична робота щодо збереження психічного здоров'я працівників поліції, психокорегувальна цілеспрямована робота із закріплення або формування рис особистості, що сприяють удосконаленню їх готовності до інноваційної діяльності; психологічна підтримка в напрямку корекції та поновлення психічних функцій, станів особистості. Дуже актуальною є робота щодо підвищення психологічної компетентності працівників поліції та соціально-психологічного супроводу їх службової діяльності.

Психолог у даному випадку має бути фахівцем, який не лише констатує наявність певних явищ і дає рекомендації як рядовим поліцейським, так і керуючому складу. Він має особисто здійснювати індивідуально-психологічне консультування та корекцію поведінки,

проводити групові тренінги, вирішувати конфлікти, відстежувати й регулювати психічний стан особового складу.

У якості розвивальних та коригувальних напрямків роботи психолога можна виділити такі:

- психологічне просвітництво: лекції, бесіди з проблеми життєвих планів особистості;
- індивідуальні та групові консультативні бесіди;
- психологічна профілактика: зниження дії факторів, що перешкоджають, і активізація факторів, що сприяють розвитку і реалізації позитивних навичок саморегуляції, проактивної долаючої поведінки, рефлексії;
- психологічна корекція: усвідомлення і аналіз життєвих цілей і перспектив, аутогенне тренування, соціально-психологічні тренінги.

Аналіз літератури дозволяє стверджувати, що в ході тренінгів психологи формують в учасників вміння регулювати свій психічний стан, стримувати та перемикають на інший вид активності агресію, вирішувати конфліктні ситуації, адекватно оцінювати свої вчинки. Для оптимізації психологічного клімату в підрозділі важливо здійснювати цілеспрямовану роботу з керівниками підрозділів.

Психокорекційна робота з поліцейськими має проводитись переважно у формі групових та індивідуальних бесід, в яких основну активну позицію займає психолог. В ході індивідуальної бесіди працівник поліції має можливість виговоритися, поділитися проблемами, які він не може оприлюднити у службовій обстановці.

Найбільш продуктивний вплив на поліцейських у заданому напрямку можна організувати в ході ігор та тренінгів. Найефективнішими є групові тренінги. Груповий досвід допомагає вирішенню внутрішньоособистісних проблем, надає можливість отримати навички та зворотній зв'язок, що допоможе вбудувати потрібні новоутворення у структуру особистості. Група полегшує процеси саморозкриття, самопізнання та самодослідження. Для формування навичок, вмінь та настанов, які необхідні для успішного сприйняття та впровадження інновацій у діяльності Національної поліції ми пропонуємо комплексний тренінг, спрямований на розвиток складових психологічної готовності поліцейських до інноваційної діяльності.

Під час комплектування тренінгових груп важливо дотримуватися принципу добровільності. Не можна залучати поліцейських в такі групи під загрозою дисциплінарних стягнень. Однак психологу, начальникам відділень психологічної служби потрібно проводити з поліцейськими активну індивідуальну роз'яснювальну роботу, переконуючи їх в необхідності пройти спеціальну психологічну підготовку.

До складу груп не слід залучати особистостей, які знаходяться у надмірному емоційно нестабільному стані внаслідок можливих життєвих потрясінь. Зрозуміло, що вербальна агресія, неспокій завжди мають місце у психокорегувальній роботі. Це може бути стимулом розвитку групи. З особами, які в гострій ситуації можуть застосувати фізичний вплив на інших учасників тренінгу, слід проводити індивідуальну психокорегувальну роботу.

Оптимальна чисельність тренінгової групи – 15 осіб. За меншої чисельності скорочується можливість взаємного обміну досвідом, а за чисельністю понад 15 осіб зменшується час на взаємний обмін думками, на аргументацію своєї позиції, на активну участь кожного учасника. Необхідною умовою досягнення позитивних результатів є налагодження доброзичливих стосунків та взаєморозуміння між психологом та учасниками процесу.

Література

1. Полякова О. Б. Саморегуляція как предпосылка предупреждения профессиональных деформаций. *Новое в психолого-педагогических исследованиях*. 2015. № 2. С. 213–222.

2. Приходько І. І. Засади психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності: монографія. Харків : Акад. ВВ МВС України, 2013. 745 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-61>

Кандуєв Д.В.

*викладач кафедри інформаційно-аналітичних технологій інституту
інформаційно- телекомунікаційних технологій інституту
інформаційно- комунікаційних технологій та кібероборони
Національного університету оборони України*

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ПІДРОЗДІЛІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

В умовах воєнного стану завданням процесу інформатизації військ є забезпечення інформаційних потреб центральних органів влади, органів місцевого самоврядування, органів місцевого самоврядування і навіть усього населення на основі єдиного джерела інформації.

Автоматизація всього комплексу космічних, адміністративно-господарських процесів, використання сучасних засобів автоматизованого управління, соціально-економічного моніторингу,